

UNIVERZITA
KARLOVA

Monitoring výdajů za publikační poplatky open access na UK

Analýza příkladů dobré praxe monitorování APC poplatků v ČR a zahraničí

Univerzita Karlova

Centrum pro podporu open science UK

Mgr. Valentýna Drtinová

Bc. Šárka Grofová, M.A.

Mgr. Ondřej Kouklík

Mgr. Tereza Simandlová

Tento výstup vznikl v rámci projektu Rozvoj kapacit VaV UK,
reg.č. CZ.02.2.69/0.0/0.0/18_054/0015222

Praha, 2022

Toto dílo podléhá licenci [Creative Commons Uveďte původ 4.0 Mezinárodní Licence](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Obsah

ANALÝZA PŘÍKLADŮ DOBRÉ PRAXE MONITOROVÁNÍ APC POPLATKŮ V ČR A ZAHRANIČÍ	1
ÚVOD	3
PUBLIKAČNÍ POPLATKY OPEN ACCESS	4
MONITORING OA PLATEB V ČR.....	4
VYSOKÁ ŠKOLA CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ V PRAZE (VŠCHT).....	5
<i>Institucionální prostředí</i>	5
<i>Personální zajištění</i>	5
<i>Sbíraná data</i>	5
<i>Technické zajištění</i>	6
MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ (MENDELU).....	6
<i>Institucionální prostředí</i>	6
<i>Personální zajištění</i>	6
<i>Sbíraná data</i>	6
<i>Technické zajištění</i>	7
MASARYKOVA UNIVERZITA (MUNI).....	7
<i>Institucionální prostředí</i>	7
<i>Personální zajištění</i>	7
<i>Sbíraná data</i>	8
<i>Technické zajištění</i>	8
MONITORING OA PLATEB V ZAHRANIČÍ	8
UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI MILANO (UMI), MILÁNO – ITÁLIE	8
<i>Institucionální prostředí</i>	8
<i>Personální zajištění</i>	9
<i>Sbíraná data</i>	9
<i>Technické zajištění</i>	9
STOCKHOLMS UNIVERSITET (SU), STOCKHOLM – ŠVÉDSKO	10
<i>Institucionální prostředí</i>	10
<i>Personální zajištění</i>	10
<i>Sbíraná data</i>	10
<i>Technické zajištění</i>	10
LUNDS UNIVERSITET (LU), LUND – ŠVÉDSKO.....	10
<i>Institucionální prostředí</i>	11
<i>Personální zajištění</i>	11
<i>Sbíraná data</i>	11
<i>Technické zajištění</i>	12
UNIVERSITÄT REGENSBURG (UR), ŘEZNO – NĚMECKO	12
<i>Institucionální prostředí</i>	12
<i>Personální zajištění</i>	12
<i>Sbíraná data</i>	13
<i>Technické zajištění</i>	13
KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN (KUL), LOVAŇ – BELGIE	13
<i>Institucionální prostředí</i>	13
<i>Personální zajištění</i>	14
<i>Sbíraná data</i>	14
<i>Technické zajištění</i>	14
UNIVERSITEIT GENT (UGENT), GENT – BELGIE	15
<i>Institucionální prostředí</i>	15
<i>Personální zajištění</i>	15
UNIVERSITEIT LEIDEN (UL), LEIDEN – NIZOZEMSKO	16
<i>Institucionální prostředí</i>	16
<i>Personální zajištění</i>	16

Sbíraná data.....	17
Technické zajištění.....	17
UNIVERSITEIT UTRECHT (UU), UTRECHT – NIZOZEMSKO.....	17
Institucionální prostředí.....	17
Personální zajištění.....	18
Sbíraná data.....	18
Technické zajištění.....	18
ZÁVĚR.....	19
BIBLIOGRAFIE.....	20
SEZNAM POJMŮ.....	20
SEZNAM ZKRATEK.....	21
PŘÍLOHA 1 - OTÁZKY POLOSTRUKTUROVANÉHO ROZHOVORU V ČESKÉM JAZYCE.....	21
PŘÍLOHA 2 - OTÁZKY POLOSTRUKTUROVANÉHO ROZHOVORU V ANGLICKÉM JAZYCE.....	24

Úvod

Tato analýza je výstupem klíčové aktivity 7 projektu Strategický rozvoj kapacit vědy a výzkumu a posílení mezinárodní konkurenceschopnosti Univerzity Karlovy (RKV II) a jejím hlavním cílem je popsání příkladů dobré praxe stran monitoringu OA plateb na ostatních vysokých školách v České republice a v zahraničí. Analýza je primárně určena osobám odpovědným za nastavení interních postupů monitoringu a přípravu instrukcí a dalších metodických materiálů na UK, ale může být užitečná i pro pracovníky jiných institucí, kteří mají agendu OA plateb na starosti.

Za účelem této analýzy bylo provedeno 7 rozhovorů s osobami zodpovědnými za monitoring OA publikačních poplatků na českých a zahraničních univerzitách. Konkrétně se jedná o tyto instituce:

- Vysoká škola chemicko-technologická v Praze (VŠCHT) – Česká republika
- Mendelova univerzita v Brně (MENDELU) – Česká republika
- Masarykova univerzita (MUNI) – Česká republika
- Università degli Studi di Milano (UMI), Miláno – Itálie
- Stockholms Universitet (SU), Stockholm – Švédsko
- Lunds Universitet (LU), Lund – Švédsko
- Universität Regensburg (UR), Řezno – Německo

Rozhovory s výše uvedenými univerzitami proběhly v první polovině roku 2021. Otázky z polostrukturovaných rozhovorů v českém a anglickém jazyce naleznete v příloze 1 a 2.

Data pro tuto analýzu byla také získána skrze další aktivitu z projektu RKV II, a to *Zahraniční služební cesty – problematika APC monitoringu*. Původně bylo plánováno na jaře 2020 osobně navštívit vybrané univerzity a v rámci těchto studijních návštěv potřebné informace získat skrze otevřenou diskusi. Pandemie nemoci Covid-19 bohužel zapříčinila, že tyto cesty nebylo možné uskutečnit a sdílení dobré praxe proto proběhlo v online formátu na podzim 2021. Otevřená online diskuse tedy proběhla s následujícími univerzitami:

- Katholieke Universiteit Leuven (KUL), Lovaň – Belgie
- Universiteit Gent (UGENT), Gent – Belgie
- Universiteit Leiden (UL), Leiden – Nizozemsko

- Universiteit Utrecht (UU), Utrecht – Nizozemsko

Získaná data byla zpracována tak, aby korespondovala se strukturou provedených rozhovorů a veškeré informace pak bylo možné rozdělit do následujících analyzovaných oblastí:

- **Institucionální prostředí** (národní a interní legislativa, institucionální podpora open access, okolnosti sběru a následné nakládání s výslednými daty)
- **Personální zajištění** (odpovědné osoby a pracoviště, rozsah úvazku, zapojení ostatních součástí)
- **Sbíraná data** (typy sbíraných poplatků, rozlišování plně otevřených a hybridních časopisů, libre a gratis open access a postoj k vykazování plateb predátorským časopisům a vydavatelům- definice v [Seznamu pojmů](#))
- **Technické zajištění** (systémové nastavení a workflow sběru, formát dat, archivace dat a zpětné obohacování systémů)

Tyto oblasti byly následně kvalitativně zhodnoceny na úrovni jednotlivých institucí a pak na národní a mezinárodní úrovni. Výsledkem této analýzy je přehled poznatků / zkušeností, které může UK využít pro srovnání s vlastními postupy a případně k návrhům úprav či doplnění pilotovaného workflow.

Publikační poplatky open access

Publikační poplatky open access (otevřený přístup k vědeckým informacím, OA), nejčastěji za články ve vědeckých časopisech (article processing charges, APC), ale i za publikování open access knih (book processing charges, BPC), jsou nástrojem nejběžnějšího komerčního modelu open access publikování (GUY, a další, 2015). V rámci tzv. zlaté cesty open access je otevřený přístup k publikaci zajištěn publikováním v otevřeném vědeckém časopise. Existují tři základní modely otevřeného časopisu:

- 1) **Čistý otevřený časopis** – náklady spojené s vydáním publikace nese vydavatel
- 2) **Placený otevřený časopis** – náklady spojené s vydáním publikace nesou autoři, potažmo jejich výzkumná instituce (tzn. platí APC)
- 3) **Hybridní otevřené časopisy** – obsah časopisu je dostupný za předplatné, pouze vybrané články, jejichž autoři zaplatí publikační poplatek (APC), jsou dostupné otevřeně

Rozšíření publikačního režimu open access, jeho zahrnutí do podmínek řady poskytovatelů financí a nárůst OA publikací zároveň přinesl potřebu výzkumných a vzdělávacích institucí tyto výdaje monitorovat.

Monitoring OA plateb v ČR

V České republice je problematika publikačního režimu open access upravována především *Národní strategií otevřeného přístupu ČR k vědeckým informacím na léta 2017-20¹*. Pro jasné definování konkrétních kroků k naplnění vybraných priorit Národní strategie byl připraven Akční plán pro implementaci národní strategie, který mimo jiné obsahuje provedení finanční analýzy prostředků v oblasti přístupu k vědeckým informacím, na jehož základě 9. 7. 2019 Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) poprvé vyzvala české vzdělávací a

¹ Národní strategie je dostupná na URL adrese <https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=876326&ad=1&attid=876341>

výzkumné instituce ke sběru podkladových dat pro tuto analýzu. Tato výzva v uplynulých čtyřech letech přiměla vzdělávací a výzkumné instituce v ČR k řešení této agendy a k započetí prací na zavedení workflow sběru a optimalizaci jeho procesů.

Následující podkapitoly se věnují popisu praxe APC monitoringu na vybraných českých univerzitách, konkrétně na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze, Mendelově univerzitě v Brně a na Masarykově univerzitě. Data byla získána prostřednictvím polostrukturovaných dotazníků v první polovině roku 2021.

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze (VŠCHT)

Informace z VŠCHT byly získány pomocí polostrukturovaného dotazníku skrze e-mailovou komunikaci.

Institucionální prostředí

VŠCHT v Praze se věnuje agendě otevřeného přístupu v rámci naplňování *Plánu realizace strategického záměru VŠCHT*,² který mimo jiné spočívá i ve vydání institucionální open access politiky. VŠCHT výrazně podporuje zejména zlatou cestu open access, a to provozem fondu na podporu gold open access.³ O finanční podporu na hrazení OA poplatků si mohou zažádat korespondenční (nebo první) autoři recenzovaných článků v časopisech, které jsou indexovány v databázích Scopus nebo Web of Science. Fond je centrální, fakulty mají podíl dle publikační činnosti. Výši dotace pak určuje proděkan pro vědu a výzkum dané fakulty, často je míra dotace omezena pouze na určitou část celkové částky, nebo je zúžen výběr časopisů (kupř. na základě zařazení časopisu pouze do kvartilů Q1 a Q2).

Výsledná data jsou využita nejen k reportu RVVI v letech, kdy Rada ke sběru vyzývala, ale i pro interní analýzu nákladů na publikování a reporting vedení univerzity.

Personální zajištění

VŠCHT se zapojila do národního sběru informací o výdajích na publikační poplatky v roce 2019 a odpovědnost nese zaměstnanec VŠCHT v rámci Společné chemické knihovny, který je zároveň správcem rozpočtu výše zmíněného fondu. Agenda sběru dat o výdajích na OA poplatky je zaměstnanci vnořena do již existujícího úvazku.

Sbíraná data

Při monitoringu jsou sbírána data o poplatcích za publikování OA článků (APC) a za OA knihy a kapitoly v knihách (BPC). Primárně jsou monitorovány platby z centrálního OA fondu, dále pak distribuované platby z jednotlivých součástí univerzity (viz níže). Zpětné proplacení úhrady za publikační poplatek OA autorem VŠCHT nepodporuje.

Gratis a libre open access. Zároveň nejsou evidovány platby za publikování v časopisech poskytující pouze “gratis open access” (pokud je taková platba evidována, bude vyjmuta z finálního datasetu).

Predátorské časopisy. Publikování v časopisech pochybné kvality je předcházeno v rámci uznávání nároku na podporu z centrálního fondu. Pokud dojde k publikování v predátorském časopise u distribuované platby, osoba odpovědná za monitoring OA poplatků o této

² Dostupné na

<https://www.vscht.cz/files/uzel/23438/0006~~C8g5vDBPoSg1MSezKjE5VaG4pCixJDU9Mzn78MqMfIWqwwtzi8wuKIXIS1Qoys9WMDIwMgAA.pdf?redirected>

³ Více informací na <https://www.chemtk.cz/cs/82943-open-access>

skutečnosti informuje autora, popřípadě vedení univerzity a apeluje na důkladné prověřování titulů.

Identifikace hybridních titulů. Zda se jedná o hybridní časopis, je ověřeno při prověřování žádosti o podporu z centrálního OA fondu. U distribuovaných plateb jsou tyto informace manuálně dohledávány.

Technické zajištění

Při sběru se exportují data z open access fondu, která jsou následně doplněna o data z ekonomického systému, ve kterém je zvláštní analytický účet pro publikační poplatky. Tyto platby jsou pak porovnány s výsledky v Current Research Information Systému (CRIS) a nesrovnalosti jsou pak konzultovány s proděkaný či autory, zároveň jsou záznamy obohaceny o bibliografické údaje. Zatímco platby z centrálního open access fondu jsou monitorovány průběžně (dataset je aktualizován s každou novou platbou), finalizace dat za určitý rok spolu s daty mimo centrální fond je prováděna jednou ročně.

Mendelova univerzita v Brně (MENDELU)

Informace z MENDELU byly získány pomocí polostrukturovaného dotazníku prostřednictvím e-mailové komunikace.

Institucionální prostředí

Na Mendelově univerzitě v Brně je agenda otevřeného přístupu stejně jako v případě Univerzity Karlovy řešena v rámci projektu Rozvoj kapacit pro vědu a výzkum II (RKV II), jehož výstupem je mimo jiné tvorba strategie open access. Ta by měla univerzitu přivést k přijetí open access politiky a zajištění dostatečné metodické a technické podpory při publikování v režimu open access. Monitoring výdajů na publikační poplatky open access byl stejně jako na ostatních českých VŠ iniciován výzvou RVVI v roce 2019 a tím také sběr získal podporu vedení univerzity.

Data jsou nejen vykázána RVVI, ale slouží i ke zvyšování povědomí o publikačním režimu open access a interním analýzám.

Personální zajištění

Odpovědnost za sběr nese knihovna, respektive Ústav vědecko-pedagogických služeb. Personální zajištění zatím vychází z výše zmíněného projektu a odpovídá přibližně 0,5 FTE. Konkrétně je OA monitoring zahrnut do náplně práce 2 zaměstnanců věnujících se evidenci publikační činnosti v systému Osobní bibliografická databáze (OBD) a jednoho odborného administrativního pracovníka.

Sbíraná data

Při monitoringu jsou sbírána data o poplatcích za publikování OA článků (APC). Autoři open access článků na MENDELU přikládají fakturu platby APC k hlášenice o vzniku výsledku knihovně od roku 2020⁴. Tento postup se ukotvil v nařízení rektora 1/2021 - *Evidence poplatků za publikování v otevřeném přístupu*. Hlášenka o vzniku výsledku se vyplňuje elektronicky a faktura se přiloží jako soubor. Tato skutečnost má výrazně ulehčit identifikaci relevantních plateb a sběr dat.

⁴ Dostupné na <https://uvis.mendelu.cz/icuk-zadavani-vysledku-vav-do-obd>

Gratis a libre open access. Na MENDELU jsou evidovány i platby za gratis open access.

Predátorské časopisy. V případě publikování v časopisech pochybné kvality knihovna kontaktuje přímo autora. Od počátku systematického sběru v roce 2019 se tak ale ještě nestalo.

Identifikace hybridních titulů. Identifikace probíhá manuálně; při zakládání záznamu v OBD je ověřeno, zda se jedná o hybridní titul a záznam je následně označen "OA-hybridní". Označení je pak možné u záznamů filtrovat. Pro potřeby monitoringu, lze stáhnout záznamy s tímto označením do MS Excel.

Technické zajištění

Data pro monitoring plateb jsou primárně získávána ze systému OBD, který je pro celou univerzitu jednotný, tudíž všechna institucionální bibliografická data jsou spravována na jednom místě, odkud jsou také přístupná. Relevantní data pro sběr jsou identifikována dle nahlášených údajů a dohledáním konkrétních plateb v ekonomickém systému. Tato identifikace plateb by měla být od roku 2020 výrazně zjednodušena díky novému opatření rektora k evidenci APC poplatků, které ukládá autorům open access článků přikládat fakturu za APC poplatek k hlášení o vzniku výsledku do CRIS systému (elektronicky).

Masarykova univerzita (MUNI)

Informace z MUNI byly získány skrze polostrukturovaný rozhovor zprostředkovaný komunikační platformou Microsoft Teams mezi osobou zodpovědnou za sběr dat na MUNI a univerzitní specialistkou open access UK.

Institucionální prostředí

Na Masarykově univerzitě v Brně v době rozhovoru (první polovina roku 2021) probíhaly přípravy politiky open science, která má mimo jiné doplnit a rozšířit směrnici o univerzitním repozitáři z roku 2012⁵. Tato směrnice původně nařizovala všem autorům MUNI ukládat své články do institucionálního repozitáře, vlna nevole ze strany autorů ale vedla k její novelizaci a ukládání do repozitáře je na bázi dobrovolnosti. MUNI byla stejně jako UK zapojena do projektu Rozvoj kapacit pro vědu a výzkum II (RKV II), v rámci kterého byl řešen právě i sběr informací o výdajích na publikační poplatky OA. Mezi strategickými záměry do roku 2028 je proto také vytvoření workflow sběru těchto údajů, aby sběr mohl pokračovat i po skončení projektu po 2022, a zřízení OA fondu na hrazení publikačních poplatků open access. Tato strategie byla předložena vedení univerzity v létě 2022 a schválena byla na podzim 2022. Sbíraná data jsou využita zejména pro meziroční srovnání nárůstu výdajů na publikování v režimu open access, jako podklad pro výše zmíněnou schválenou strategii open science a vykazována RVVI.

Personální zajištění

Sběr informací o výdajích na open access publikační poplatky provádějí jednotlivé fakultní knihovny. Koordinaci sběru má na starosti zaměstnanec Ústavu výpočetní techniky. Na tomto pracovišti vznikly metodické materiály potřebné pro sběr, tedy účetní metodika, která vznikla ve spolupráci s ekonomickým oddělením rektorátu a interní instrukce ke sběru pro fakultní

⁵ Dostupná na

https://is.muni.cz/do/mu/Uredni_deska/Predpisy_MU/Masarykova_univerzita/Smernice_MU/SM4-13/

knihovny. Vzhledem k vnoření této aktivity do existujících úvazků odpovědných osob nelze jednoznačně určit procentuální vytížení.

Sbíraná data

Primárně jsou na MUNI při sběru evidovány platby APC (za články ve vědeckých časopisech). **Gratis a libre open access.** Při sběru dat o výdajích na OA publikační poplatky na MUNI není brána zřetel na licence u článků a jsou zahrnuty články v režimu jak gratis, tak libre open access.

Predátorské časopisy. Důvěryhodnost časopisů, ve kterých autoři MUNI publikovali, není při monitoringu OA poplatků nijak prověřována.

Identifikace hybridních titulů. Identifikaci hybridních časopisů prováděla jednotlivá sběrná místa (fakultní knihovny) ručně pomocí informací na stránkách časopisů a vydavatelů. Při kompletaci dat tyto údaje nebyly nijak ověřovány, zejména z toho důvodu, že RVVI při iniciaci sběru v roce 2019 neposkytla žádnou metodiku, jak hybridní tituly identifikovat.

Technické zajištění

MUNI disponuje jednotným ekonomickým informačním systémem (EIS), ve kterém jsou vedeny všechny faktury v elektronické podobě (přístupné dle oprávnění). V EIS jsou analytické účty, které jsou využívány ke sběru informací o výdajích na OA poplatky (APC / nonAPC a daňově způsobilé / daňově nezpůsobilé). Jakmile je tedy zaúčtovávána distribuovaná platba za OA poplatek, má být zahrnuta na odpovídající analytický účet, ale není to nijak sledováno ani kontrolováno. Vzhledem k nepřehlednosti některých faktur je proto možné, že řada plateb není správně zařazena a při monitoringu OA plateb se nelze spoléhat výhradně na analytické účty. Platby se proto identifikují také skrze popisky faktur a známé dodavatele.

Sběr dat probíhá souhrnně jednou za rok a v kontinuálním sběru na MUNI nevidí smysl, dokud nebudou procesy výrazně automatizovány.

Monitoring OA plateb v zahraničí

Sledování výdajů na publikační poplatky open access je světovým trendem. Pro tvorbu efektivního workflow pro prostředí Univerzity Karlovy je proto žádoucí načerpat inspiraci u zahraničních vzdělávacích institucí, které již sběr provozují a zavedly potřebné mechanismy. Pro tuto analýzu byly na základě průzkumu evropského prostředí vybrány ty univerzity, které jsou v oblasti open access aktivní a mají zjevně rozvinutější infrastrukturu stran podpory autorů při publikování v režimu open access.

Università degli Studi di Milano (UMI), Miláno – Itálie

Informace z UMI byly získány skrze polostrukturovaný rozhovor zprostředkovaný komunikační platformou Microsoft Teams mezi osobou zodpovědnou za sběr dat na UMI a univerzitní specialistkou open access UK. Rozhovor proběhl v první polovině roku 2021.

Institucionální prostředí

V Itálii neexistuje žádná národní legislativa, která by monitoring plateb za OA poplatky nařizovala. Na univerzitě v Miláně (UMI) sběr není ukotven ani v žádném interním opatření, přesto jej provádějí již od roku 2016. Impulz ke sběru přišel přímo z fakultních knihoven a oddělení pro open science a hodnocení vědy, jelikož pro nastavování budoucích open science politik a vyjednávání s vydavateli je nezbytné mít přehled o výdajích na open access poplatky.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Zároveň je nutné monitorovat výdaje na OA publikování hrazené z centrálního open access fondu.

Open access fond milánské univerzity nabízí možnost čerpat prostředky na OA poplatky, a to až do výše 1500 EUR na článek, přičemž studentům je hrazeno 100 %, výzkumným pracovníkům 80 % a profesorům 60 % celkové částky za APC. Jsou podporovány pouze plně otevřené časopisy, které jsou indexovány v DOAJ. Od roku 2020 UMI také podporuje publikování OA knih skrze univerzitní vydavatelství.

UMI také disponuje repozitářem publikační činnosti. Ukládání textů do něj je důrazně doporučeno, nejedná se ale o povinnost. Přesto se oddělení open science snaží ukládání do repozitáře propagovat a poskytovat k němu dostatečnou podporu tak, aby co největší množství publikací v repozitáři bylo uchováno.

Informace vyplývající z monitoringu a evidence výdajů na publikování v režimu open access slouží k interním analýzám a reportingu vedení instituce. Podmínky výše zmíněného open access fondu slouží k prevenci predátorského publikování.

Personální zajištění

Za sběr je odpovědné výše zmíněné oddělení open science, které při sběru úzce spolupracuje s kolegy zodpovědnými za kontrolu dat v institucionálním repozitáři (ang. Data Quality Office).

Sbíraná data

Do monitoringu open access poplatků jsou zahrnuty APC i BPC poplatky jak z centrálních fondů, tak za distribuované platby z jednotlivých součástí univerzity.

Gratis a libre open access. Platby za články, které jsou publikovány v režimu gratis open access (tedy bez veřejné licence) nejsou do sběru zahrnuty.

Predátorské časopisy. Publikování v predátorských časopisech je předcházeno podmínkami pro hrazení OA poplatku z centrálního fondu: podpořené časopisy se musí nacházet v databázi Directory of Open Access Journals (DOAJ) nebo splňovat kritéria pro přijetí do této databáze. Z dosavadní praxe je patrné, že autoři si jsou rizika publikování v predátorských časopisech vědomi a na oddělení open science se obrací s prosbou o konzultaci před tím, než článek odešlou k recenznímu řízení. Případné platby predátorským časopisům by stále byly zahrnuty do sběru dat o výdajích na OA poplatky.

Identifikace hybridních titulů. Hlavním nástrojem pro určení, zda se jedná o hybridní časopis či nikoli, je databáze DOAJ, ve které nejsou hybridní časopisy zahrnuty.

Technické zajištění

Sběr probíhá kontinuálně v průběhu roku, tedy kdykoliv je do institucionálního repozitáře publikační činnosti nahrána publikace označena jako open access, odpovědní zaměstnanci kontaktují autora a požádají ho o informace stran OA poplatku (zda byl poplatek hrazen a z jakých zdrojů). O získané informace je obohacen záznam dané publikace přímo v institucionálním repozitáři. Na konci každého roku jsou data o OA publikacích exportována a porovnána se záznamy z univerzitního CRIS systému a ekonomického systému.

Finalizace tedy probíhá jednou ročně a výsledná data jsou následně vykázána do mezinárodní databáze OpenAPC a využita pro roční report o činnosti oddělení open science. EIS ani CRIS nejsou zpětně obohacovány o získaná data.

Stockholms Universitet (SU), Stockholm – Švédsko

Informace z SU byly získány pomocí polostrukturovaného dotazníku skrze e-mailovou komunikaci v první polovině roku 2021.

Institucionální prostředí

Knihovna Univerzity ve švédském Stockholmu (Stockholms Universitet, SU) provádí systematický monitoring plateb za publikační poplatky open access od roku 2016. Díky zveřejnění případové studie⁶ hlavní organizátorky sběru Lisy Lovén na konferenci UKSG 2018 je často stockholmská univerzita v open access komunitě považována za příklad dobré praxe stran OA monitoringu.

SU je zapojena do národního projektu OpenAPC Sweden⁷, který má za cíl zajistit vykazování dat ze švédských univerzit do mezinárodní databáze OpenAPC. Monitoring OA výdajů tedy není na národní úrovni ve švédsku ukotven v žádné legislativě, ale je výrazně podporován skrze tento projekt.

Zapojení do zmíněného projektu a monitorování výdajů na OA publikování přispívá k rozvoji agendy open science a slouží k interním analýzám.

Personální zajištění

V předchozích letech se agendě monitoringu OA plateb věnovalo celkem pět zaměstnanců, přičemž čtyři z nich data zpracovávali a jeden kontroloval. V době sběru informací pro tuto analýzu na SU probíhaly úpravy interních postupů při monitoringu, v rámci kterých bude mimo jiné navýšeno personální zajištění této agendy.

Sbíraná data

Gratis a libre open access. SU ze sběru dat vylučuje platby za články v režimu gratis open access, tedy bez přiřazené svobodné licence.

Predátorské časopisy. Platby za publikování v predátorských časopisech nejsou univerzitou podporovány, nicméně jsou zahrnuty do datasetu výdajů na OA publikování.

Identifikace hybridních titulů. Hybridní tituly jsou při sběru na SU identifikovány manuálně pomocí externích nástrojů (DOAJ, SciFree) a interního konsorciálního systému ERM.

Technické zajištění

Primárním zdrojem dat pro sběr je na SU ekonomický systém, ze kterého jsou exportovány údaje z analytického účtu, který je určený publikačním poplatkům. Sekundárně jsou data získávána ze systémů jednotlivých vydavatelů, se kterými má univerzita uzavřené smlouvy. Následně jsou podchyceny špatně zaúčtované platby v ekonomickém systému (na jiném analytickém účtu než k tomu určeném) pomocí exportu dle známých dodavatelů. Ekonomický systém není zpětně obohacován.

Lunds Universitet (LU), Lund – Švédsko

Informace z LU byly získány prostřednictvím polostrukturovaného rozhovoru, který proběhl v první polovině roku 2021 na komunikační platformě Microsoft Teams mezi osobou zodpovědnou za sběr dat na LU a univerzitní specialistkou open access UK.

⁶ Lovén, Lisa. 2019. "Monitoring Open Access Publishing Costs at Stockholm University". Insights 32 (1): 3. DOI: <http://doi.org/10.1629/uksg.451>

⁷ Bližší informace dostupné na <https://github.com/Kungbib/openapc-se/wiki>

Institucionální prostředí

Univerzita ve švédském Lundu (Lunds Universitet, LU) je jednou z nejstarších univerzit ve Švédsku, ale do národního projektu OpenAPC Sweden, který v zemi inicioval monitoring výdajů za OA poplatky, se zapojila jako jedna z posledních, a to v roce 2020. Otevřený přístup je tedy spíše pomalu rozvíjející se agendou, které se dostává pozornosti v reakci na trendy přicházející z ostatních švédských vysokých škol a národního konsorcia (Bibsam Sweden⁸). Navzdory tomu, že má LU open access politiku, která publikování v režimu otevřeného přístupu autorům pouze doporučuje, impulz ke sběru informací o výdajích na OA poplatky přišel z jednotlivých fakultních knihoven a dalších součástí, které považovaly za nezbytné tyto pohyby financí monitorovat. Monitoring OA poplatků není zakotven v žádném interním opatření nebo směrnici, vzhledem k relativně nedávnému zapojení do projektu OpenAPC Sweden se ale dá do budoucna přepokládat větší podpora ze strany vedení univerzity.

Získaná data jsou užitečná pro interní analýzy a nastavování univerzitního rozpočtu na publikování. Data mohou být také využita pro vlastní vyjednávání s vydavateli o slevách na předplatná a open access poplatky. APC monitoring také přispívá k prevenci publikování v predátorských časopisech.

Personální zajištění

Agendou open access se zabývají dvě oddělení: oddělení vědecké komunikace (ang. Scholarly Communication Department) a oddělení elektronických médií (ang. Electronic Media Department). Kontrole a kompletaci dat se věnují tři osoby v rozsahu přibližně 0,2 FTE, které dle potřeby konzultují další osoby na univerzitě (zaměstnance fakultních Ekonomických oddělení apod.). Vzhledem k nízkému počtu zapojených osob nebyly vyhotoveny žádné instrukce či metodické materiály vztahující se k monitoringu OA výdajů, pro zajištění zastupitelnosti se ale měly v průběhu roku 2021 připravit.

Sbíraná data

Do monitoringu výdajů na OA publikační poplatky jsou zahrnovány poplatky jak za vědecké články v časopise (APC), tak za OA knihy a kapitoly v OA knize (BPC). Sbírají se jak platby provedené skrze centrální fondy a zároveň distribuované platby z jednotlivých součástí univerzity.

Gratis a libre open access. Při sběru dat o výdajích na OA publikační poplatky na LU jsou evidovány platby jak za gratis, tak libre open access články.

Predátorské časopisy. Publikování v predátorských časopisech je zaraženo při žádání o financování OA poplatku z centrálního fondu, tím pádem se s tímto problémem na LU často nesetkávají a neexistuje formální předepsaný postup. S největší pravděpodobností by taková platba do sběru nebyla zahrnuta.

Identifikace hybridních titulů. U jednotlivých publikací při sběru rozlišují mezi plně otevřenými časopisy a hybridními, a to pomocí interně vytvořeného skriptu z nástroje Unpaywall.

⁸ Bližší informace dostupné na <https://www.kb.se/samverkan-och-utveckling/oppen-tillgang-och-bibsamkonsortiet.html> (švédsky)

Technické zajištění

Monitoring výdajů probíhá průběžně během celého roku, přičemž pověřený zaměstnanec ekonomického oddělení (součást projektu OpenAPC Sweden) exportuje platby z jednotného ekonomického systému univerzity dle analytického účtu určeného publikačním poplatkům a platby ve formátu tabulky Excel nahraje do online úložiště, kam mají přístup zaměstnanci oddělení vědecké komunikace. Následně jsou k platbám z analytického účtu přidány i platby, které se týkají publikačních poplatků, ale byly vedeny na jiných účtech (dohledány dle dodavatelů). Všechny platby jsou doplněny o elektronickou kopii příslušné faktury.

Zpracování probíhá v režii 3 osob na oddělení vědecké komunikace a vykázání do mezinárodní databáze APC pak provádí jednou za rok.

Universität Regensburg (UR), Řezno – Německo

Informace z UR byly získány skrze polostrukturovaný rozhovor zprostředkovaný komunikační platformou Microsoft Teams mezi osobou zodpovědnou za sběr dat na UR a univerzitní specialistkou open access UK. Rozhovor proběhl v první polovině roku 2021.

Institucionální prostředí

Na univerzitě v německém Řezně (něm. Regensburg) je implementována rozsáhlá finanční podpora zlaté cesty open access. Autoři jsou důrazně vyzýváni k publikování v režimu open access, čemuž napomáhá právě silně motivující podpora ze strany instituce. Této podpoře položil základy projekt Německé výzkumné agentury (DFG, Deutsche Forschungsgemeinschaft) z roku 2011. Tím také byl iniciován sběr informací o výdajích na publikační poplatky open access. V současné době je fond na financování open access plně hrazen z rozpočtů univerzity a pro získání finanční podpory je nutné splnit následující podmínky:

- Poplatek musí být za časopisecký vědecký článek
- Článek musí být publikován v časopise, který je zahrnut v databázi Directory of Open Access Journals (DOAJ)
- Korespondenční autor musí mít afiliaci k UR

Maximální výše podpory je 2000 EUR.

Vzhledem k rozsáhlosti podpory open access publikování na této instituci, výsledná data z APC monitoringu jsou hojně využívána, zejména k interním analýzám, vlastním vyjednáváním s vydavateli o cenách za OA poplatky a předplatná, ale i k prevenci publikování v pochybných predátorských časopisech a obecné propagaci agendy open access. V neposlední řadě výsledná data slouží k opodstatnění rozšíření výše zmíněného fondu také na BPC, tedy poplatky za OA knihy a kapitoly.

Personální zajištění

Vzhledem k téměř úplné centralizaci hrazení publikačních poplatků open access skrze univerzitní knihovnu je monitoring OA plateb součástí každodenní agendy, a tudíž nelze s jistotou určit, kolik času je této agendě věnováno. Pravidelně se jí věnují dva zaměstnanci knihovny, kteří zanesou údaje do systému ve chvíli, kdy obdrží fakturu. Finalizace průběžně sbíraných dat a jejich reportování do mezinárodní databáze OpenAPC probíhá dvakrát za rok.

Sbíraná data

Monitoring OA plateb byl na UR iniciován centrální finanční podporou, kterou univerzita svým autorům nabízí od roku 2011. Původně se evidovaly platby podpořené centrálním OA fondem, a to především z praktických důvodů (přehled čerpání fondu). Teprve od ledna 2021 jsou evidovány i distribuované platby, které autor hradil buď z vlastních zdrojů, nebo ze zdrojů univerzitní součásti (to se děje kupř. v případě, že článek nespĺňuje podmínky pro udělení finanční podpory a autor se jej přesto rozhodne publikovat). Všechny monitorované platby jsou za časopisecké články (APC), knihovna se ale chystá začít monitorovat i poplatky za publikování open access knih a kapitol (BPC).

Gratis a libre open access. Při sběru dat není rozlišováno mezi *libre* a *gratis* open access.

Predátorské časopisy. Publikování v časopisech pochybné kvality (predátorské časopisy) je předcházeno podmínkami pro získání finanční podpory. Pokud se ale autor rozhodne financovat OA publikování z jiných zdrojů než z centrálního fondu, může dojít k publikování u predátora.

Identifikace hybridních titulů. Rozlišování mezi plně otevřenými a hybridními časopisy při monitoringu OA poplatků v době rozhovoru neprobíhalo, jelikož hybridní časopisy nejsou podporovány centrálním fondem OA a distribuované platby hrazené z jiných zdrojů byly poprvé evidovány v datasetu za rok 2021, kdy byly tituly těchto plateb kontrolovány manuálně a hybridní tituly byly identifikovány.

Technické zajištění

Data jsou primárně identifikována v ekonomickém systému univerzity (UR má jednotný ekonomický systém pro všechny součásti, výjimkou je fakultní nemocnice), ze kterého jsou pomocí analytického účtu všechny relevantní platby spolu s fakturami zasílány do univerzitní knihovny. Většinu plateb provádí samotná knihovna, tudíž platby do EIS sama zadává. Faktury se do knihovny dostávají buď přímo od vydavatelů, nebo z ekonomického oddělení na tomu určenou e-mailovou adresu.

Druhým stupněm technického zajištění monitoringu OA plateb je institucionální repozitář publikační činnosti, který slouží jako úložiště veškerých relevantních údajů. V záznamu článku je tedy k dispozici zároveň faktura, informace o datu platby apod. (pouze administrátoři s vyšším oprávněním vidí tyto údaje). Repozitář a EIS nejsou nijak propojeny, a proto není přenos dat automatizovaný. Zaměstnanci knihovny data přepisují do repozitáře ručně, a to průběžně během celého roku.

Univerzita Regensburg nedisponuje žádným CRIS systémem.

Katholieke Universiteit Leuven (KUL), Lovaň – Belgie

Informace z KUL byly získány během online setkání za účelem sdílení dobré praxe na podzim 2021 prostřednictvím platformy MS Teams.

Institucionální prostředí

Univerzita KU Leuven se skládá z 15 fakult (se škálou oborů od humanitních přes medicínské až po technické), více než 50 000 studentů a okolo 13 000 zaměstnanců.

Otevřený přístup je na KUL na vzestupu i díky belgickému autorskému zákonu, který autory opravňuje ke zveřejnění postprintů jejich vědeckých článků po uplynutí embarga v délce 6 měsíců (Science Technology and Medicine) nebo 12 měsíců (Social Science & Humanities), a

to za splnění podmínky, že je článek výstupem výzkumu financovaného alespoň z 50 % z veřejných zdrojů. A to i v případě, že licenční podmínky vydavatele, u kterého je článek publikován, k autoarchivaci za těchto podmínek autora neopravňují.

Open Access politika na KUL se primárně zaměřuje na zelenou cestu OA a na non-profit open publishing. V rámci implementace autoarchivace je zavedená povinnost archivovat publikace v univerzitním repozitáři (bez povinnosti zpřístupnění v režimu OA). Důležitou součástí je i zlatá cesta OA, v rámci které univerzita důsledně rozlišuje mezi „for-profit“ a „non-profit“ přístupem vydavatele. Prioritou je pro KU Leuven podpora non-profit, resp. férový otevřený přístup (Fair OA), u kterého autorské poplatky pokryjí jenom náklady na publikování. Na podporu Fair OA iniciativ zřídila KUL OA Fond, prostřednictvím kterého podporují jednak své vydavatelství Leuven University Press, tak i různé neziskové OA iniciativy a platformy. Nejedná se tedy o institucionální fond pro platbu APC svých autorů.

Univerzita je také zapojena do řady národních a mezinárodních výzev a asociací, které se podpoře a implementaci open science věnují, např. LERU, CESAER, Open Access Belgium, Flemish research Data Network, EOSC, a další.

Personální zajištění

Pracovní skupina pro otevřenou vědu na KU Leuven je v porovnání s Univerzitou Karlovou širší, a zahrnuje kromě ambasadora Joose Vandewalla a manažerských, technických a fakultních pozic, i interakce s dalšími organizacemi (ICTS, úřad pro koordinaci výzkumu, sdružení vysokých škol, apod.). Na univerzitě KUL je open science vnímána jako téma prostupující celým vědeckým cyklem, a proto tým zabývající se open science spolupracuje s odděleními napříč univerzitou, např. s oddělením technologického transferu (Tech Transfer Office) a oddělením pro vědu a výzkum (Research Coordination Office).

Sbíraná data

Pro vygenerování dat APC poplatků univerzita užívá aplikaci InCites, ve které je možné aktivovat různé filtry (název organizace, typ dokumentu, období, pozice autora), a aplikaci Unpaywall obsahující seznam identifikátorů DOI všech open access článků. Následně jsou jednotlivé publikace roztrženy podle otevřenosti a poté podle typu přístupu (odlišení zelené – zlaté – bronzové – diamantové cesty), z čehož následně vzniká statistika vypovídající o počtech publikací dle jednotlivých typů přístupů. Důraz je kladen především na počty výstupů v plně otevřených a hybridních časopisech, protože za ty se platí APC.

Gratis a libre open access. Při sběru dat je rozlišováno mezi libre a gratis open access hned při prvním kroku, kdy se rozlišuje, zda je článek v režimu open access.

Predátorské časopisy. Důvěryhodnost časopisů, ve kterých autoři KUL publikovali, není při monitoringu OA poplatků nijak prověřována.

Identifikace hybridních titulů. Rozdělení čistě otevřených časopisů a hybridních během monitoringu probíhá, jak již bylo zmíněno, KUL podporuje tzv. Fair OA a tudíž publikování v hybridních časopisech nepodporuje z důvodu dvojitého financování vydavatele (předplatné i APC). Přesto autoři KUL v hybridních časopisech stále publikují.

Technické zajištění

Na KUL neprobíhá sběr informací o APC formou dohledávání konkrétních proplacených částek jako na dříve zmíněných univerzitách, dělá se formou kvalifikovaného odhadu. Metoda odhadu nákladů na APC spočívá ve vyhledání průměrné ceny za publikování v konkrétních

časopisech prostřednictvím treemaps impact v databázi OpenAPC⁹, průměrných cen u vydavatelů, a pokud je to možné, tak je doporučeno zkusit zjištěné částky porovnat s předchozími lety. Ze zjištěných dat pak koordinátoři vytvářejí tabulky v MS Excel dle jednotlivých vydavatelů a do nich zaznamenávají jednotlivé časopisy s údaji (ISSN, webové stránky, atd.) a zjištěné výše poplatků. K ukládání a analýze dat nepoužívají žádný speciální software, ale aktuálně testují software Unsub¹⁰.

Universiteit Gent (UGENT), Gent – Belgie

Informace z UGENT byly získány během online setkání za účelem sdílení dobré praxe na podzim 2021 prostřednictvím platformy MS Teams. Přestože na UGENT monitoring výdajů za OA neprobíhá, open access je podporovaný způsob publikování.

Institucionální prostředí

Univerzita v Gentu je významnou belgickou univerzitou s více než 49,000 studenty a 15,000 zaměstnanci na 11 fakultách. Politika otevřené vědy na univerzitě je aktuálně regulována Berlínskou deklarací o otevřeném přístupu (2003), Sanfranciským prohlášením o hodnocení výzkumu (DORA, podepsáno v roce 2020) a programy CESAER. Univerzita rozvíjí otevřenou vědu i svým zapojením do národních (Vlámská meziuniverzitní pracovní skupina pro RDM; Open Access Belgium, Flemish OS Board) a mezinárodních projektů (OpenAire, EOSC Pillar, EOSC Future, EUA, CESAER, SPARC Europe), k nimž spadají i jednotlivé pracovní skupiny (vedle toho též skupina zaměřená na Mezinárodní skupinu týdně open access či na vlámský program open science), a v jejichž souladu jsou tyto aktivity rozvíjeny.

I přesto, že na univerzitě neprobíhá monitoring APC poplatků, open access podporuje mnoha jinými způsoby. První politiku týkající se otevřeného přístupu zavedla Univerzita v Gentu již v roce 2010. Tato politika požaduje po autorech registrování a vložení plného textu publikace (článek, kapitola v knize, dizertační práce atd.) do univerzitního repozitáře, kde jsou tyto texty zpřístupněny v rámci univerzity a volitelně je také možné je zpřístupnit v režimu open access. Univerzita se zaměřuje především na podporu diamond open access. To nicméně neznamená, že by na univerzitě nevznikaly publikace v režimu gold open access. Tuto cestu otevřeného přístupu však nepovažují za férovou a finančně ji nepodporují.

V budoucnu se univerzita chce zaměřit na efektivní podporu open access iniciativ, podobně jako na KU Leuven. Pro toto směřování byl na univerzitě navrhnut tzv. checklist pokrývající 6 základních 6 témat, na kterých se již v současnosti pracuje a v budoucnosti budou nadále rozvíjeny (otevřený obsah, pracovní modely, otevřená infrastruktura, kvalita a peer-review, udržitelnost obsahu, inovace). Každé z těchto 6 témat je hodnoceno na třech úrovních - každá úroveň je představována skupinou kritérií:

1. rozhodná: např. pochybné recenzní řízení, pochybný vydavatel, APCs
2. důležitá: např. neziskovost, strategie zachování obsahu, dobré PID
3. podpurná: např. otevřené recenzní řízení

Personální zajištění

Agendou open science se zabývá 7 zaměstnanců Ústřední knihovny Univerzity Gent, kteří se věnují i univerzitnímu publikačnímu repozitáři Biblio. Tito zaměstnanci mají na starosti také

⁹ Více informací na <https://treemaps.intact-project.org/>

¹⁰ Více informací na <https://unsub.org/>

výběr open access iniciativ, které budou podpořeny univerzitou v Gentu (ročně částkou 15-20 000 €). Již zmíněný checklist se opírá o tři základní principy stanovené knihovnou (iniciativa má naplňovat potřeby vědecké komunity, dodržuje principy spravedlivosti, rozmanitosti a inkuzivity a vědecké poznatky jsou veřejné) a zároveň o principy obsažené v různých deklaracích, které univerzita přijala.

Universiteit Leiden (UL), Leiden – Nizozemsko

Informace z UL byly získány během online setkání za účelem sdílení dobré praxe na podzim 2021 prostřednictvím platformy MS Teams.

Institucionální prostředí

Velký progres v oblasti implementace open science na UL, stejně jako na dalších nizozemských univerzitách, je dán do značné míry národní politikou, která tento přístup jednoznačně prosazuje, především novela nizozemského autorského zákona z roku 2015¹¹, kterou byl zakotven nový článek 25fa umožňující zveřejnění publikované verze článku po 6 měsících embargo bez ohledu na smlouvu s vydavatelem. V roce 2019 vytvořila Asociace univerzit v Nizozemí (UNL) projekt s názvem „You Share, We Take Care“¹², kdy vyzvala vědce k poskytnutí povolení pro univerzitu volně zpřístupnit publikace v repozitáři po uplynutí šestiměsíčního embargo.

Za cíle pro příští roky si univerzita vyhradila zejména více zviditelnit koncept otevřené vědy a propojit různé iniciativy a programy věnující se této problematice na univerzitě. Za tímto účelem vytvořila tzv. Open Science Program. Transformaci Univerzity v Leidenu směrem k větší podpoře open science pomáhá také úzká spolupráce s vědeckou komunitou Open Science Community Leiden¹³.

Univerzita nemá institucionální fond, ze kterého by financovala gold open access publikace, na národní úrovni má však Nizozemsko uzavřeny dohody na slevy či tokeny s mnoha vydavateli¹⁴. Využívanější cestou je však zelená cesta, která je podpořena zejména existencí institucionálního repozitáře, do kterého mohou univerzitní autoři vkládat své vědecké práce a tím splnit povinnost otevřeného publikování. Díky zákonné úpravě zde mohou být uloženy také články, které nevychází v open access časopisech. Open access monitoring z roku 2020 ukázal, že v repozitáři je aktuálně uloženo až 80 % OA publikací leidenských autorů, přičemž autoři nejčastěji preferují uložení publikované verze, i přes značné obtíže s politikami jednotlivých vydavatelů.

Personální zajištění

Agendě open access se věnují zaměstnanci knihovny, kde existuje pracovní skupiny open science, kde vzniklo Centre for Digital Scholarship, které má 10 zaměstnanců a pracuje na implementaci univerzitního open science programu, který zaštituje ambasador Paul Wouters, děkan fakulty sociálních a behaviorálních věd UL. Pro efektivnější komunikaci s fakultami byla vytvořena tzv. focus group, ve které je každá fakulta zastoupena dvěma ambasadory.

¹¹ Dostupná na <https://www.vevam.org/wp-content/uploads/2016/09/Dutch-Copyright-Act-2015.pdf>

¹² Více informací na <https://www.openaccess.nl/en/in-the-netherlands/you-share-we-take-care>

¹³ Více informací na <https://www.universiteitleiden.nl/open-science-community-leiden>

¹⁴ Seznam slev a odpustků na <https://www.openaccess.nl/en/in-the-netherlands/publisher-deals>

Sbíraná data

Ke sběru dat je používán balíček OAmonitor¹⁵, data jsou dále a klasifikována do kategorií gold, hybrid, green a closed. K tomu jsou využita data z DOAJ (pro gold OA), data z monitoringu UNL obsahující dohody s vydavateli ohledně umožnění OA publikace článku a z Unpaywall.

Gratis a libre open access. Při sběru dat je rozlišováno mezi *libre* a *gratis* open access hned při prvním kroku, kdy se rozlišuje, zda je článek v režimu open access či closed.

Predátorské časopisy. Důvěryhodnost časopisů, ve kterých autoři KUL publikovali, není při monitoringu OA poplatků nijak prověřována.

Identifikace hybridních titulů. K rozlišení mezi čistě open access a hybridních článků při monitoringu dochází.

Technické zajištění

Balíček OAmonitor pracuje s daty z nejrůznějších zdrojů (zejména perzistentní identifikátory jako např. DOI, data z Web of Science,...). Pro každou fakultu jsou zvláště monitorovány dohody o open access publikacích, výdaje na open access publikace a registrace v Open Researcher and Contributor ID (ORCID).

Universiteit Utrecht (UU), Utrecht – Nizozemsko

Informace z UU byly získány během online setkání za účelem sdílení dobré praxe na podzim 2021 prostřednictvím platformy MS Teams.

Institucionální prostředí

Univerzita v Utrechtu se skládá ze sedmi fakult s více než 35 000 studenty a její vědci ročně vyprodukují přibližně osm tisíc publikací. Jedná se o centralizovanou univerzitu s jednou univerzitní knihovnou, která se již řadu let podílí na propagaci a účasti v oblasti otevřené vědy. Před deseti lety knihovna začala plánovat různé scénáře s cílem určit, jaké hlavní etapy vývoje vědy lze predikovat. Právě problematika otevřeného přístupu byla jedním z těchto bodů, neboť knihovna předpokládala, že v rámci globalizace lidé přestanou využívat lokální zdroje a svět bude fungovat v režimu otevřeného přístupu. Z pohledu knihovny se proto začal klást důraz na globální řešení, například v podobě globálního katalogu a katalogizace.

V roce 2018 univerzita zveřejnila tzv. Open Science Programme,¹⁶ který odkazuje na čtyři základní oblasti: open access publikace, FAIR data a software, zapojení veřejnosti a odměňování. Právě poslední uvedená oblast představuje zásadní výzvu pro akademickou oblast a hlavní body této změny v akademickém životě, přístupu ke vzdělání a sdílení znalostí byly v srpnu 2021 představeny v manifestu nazvaném „Reshaping the academic self“¹⁷.

Univerzita v Utrechtu podporuje u režimu otevřeného přístupu zelenou i zlatou cestou (včetně hybridních časopisů). V případě zelené cesty mohou autoři ukládat své publikace do univerzitního repozitáře. Autoarchivace v institucionálním repozitáři probíhá přes univerzitní CRIS systém Pure, kam autor svůj výstup vloží a univerzitní knihovna následně vyhledá plný text a zjistí, zda lze příspěvek zpřístupnit v režimu open access.

¹⁵ Detaily o balíčku na <https://github.com/OAmonitor/OAmonitor>

¹⁶ Text programu dostupný v angličtině na <https://www.uu.nl/sites/default/files/utrecht-university-open-science-programme.pdf>

¹⁷ Dostupný na <https://doi.org/10.5281/zenodo.5345572>

Pro publikování zlatou cestou, mohou autoři využívat nástroj Journal Browser¹⁸, který jim usnadní ověřování, v jakých periodikách mohou publikovat zdarma či za nízký poplatek. Dále si vědci mohou požádat o částečné uhrazení poplatků na publikování v režimu open access v rámci univerzitního Fondu otevřeného přístupu. Fond může proplatit až 50 % nákladů příslušné fakultě nebo katedře, přičemž maximální částka u jednoho článku je 1000 €, v případě knihy pak 4000 €. Mezi podmínky k získání nároku na prostředky z fondu patří požadavek být zaměstnán na utrechtské univerzitě, žádost musí být podána ve lhůtě šesti měsíců od publikace a plný text publikace musí být zveřejněn v univerzitním repozitáři. V roce 2021, bylo přijato přibližně 300 žádostí o podporu z fondu.

Personální zajištění

Agendě open access se věnují zaměstnanci knihovny, kteří se věnují i agendě institucionálního repozitáře. Ekonomické údaje knihovně dodává Administrativní centrum služeb.

Sbíraná data

V rámci sběru dat o open access platbách a jejich vyhodnocování univerzita postupuje ve třech základních krocích. Prvním je vytváření datasetů, kdy univerzitní Administrativní centrum služeb poskytuje transakce z účetní knihy a další účetní podklady. Druhým krokem je shromažďování všech faktur a následná analýza dokumentu z pohledu DOI, z pohledu open access nákladů na publikaci a z pohledu druhu publikace. Třetí krok spočívá ve zpracování datasetů, s využitím DOI a s využitím čísla účtu. V případě identifikátoru DOI analýza zahrnuje vydavatele, rozlišení plného a hybridního open access periodika, možnost proplacení z univerzitního fondu, data ze Scopusu, Web of Science (WoS) a monitoring UNL.

Gratis a libre open access. K rozlišení dochází hned na začátku monitoringu.

Predátorské časopisy. V případě zájmu o využití financí z univerzitního fondu OA, při publikování v časopisech pochybné kvality (predátorské časopisy) není žádost podpořena. Pokud se autor rozhodne financovat OA publikování z jiných zdrojů než z centrálního fondu, může dojít k publikování u predátora.

Identifikace hybridních titulů. K rozlišení mezi plně otevřenými a hybridními časopisy dochází, s rozdělením se pracuje i po vytvoření přehledu. Hybridní časopisy jsou podporovány méně z již zmíněných důvodů dvojího financování vydavatele. Dle dostupných údajů v letech 2019 a 2020 na UU významně převyšovaly publikace v plně open access periodikách oproti těm hybridním.

Technické zajištění

Pro monitoring není využíván žádný specializovaný software. Jedná se o agregaci dat z Univerzitního fondu OA a z faktur z jednotlivých fakult. Pro kompletnost monitoringu OA se UU snaží vyhledávat i APC placené jednotlivými autory, které mu byly následně proplaceny z univerzitních zdrojů.

¹⁸ Dostupný na <https://www.uu.nl/en/university-library/advice-support-to/researchers/publishing-support/open-access/open-access-costs/uu-journal-browser>

Závěr

Oblast open science a open access nabývá na akademické půdě na důležitosti mj. i kvůli podmínkám výzkumných projektů českých i mezinárodních poskytovatelů financí. Otevření výsledků vědy financované z veřejných peněz veřejnosti je důležitou otázkou i v dalších zemích EU, např. v Belgii, kde byla v roce 2015 přijata novela autorského zákona. Také vznikají národní iniciativy jako je OpenAPC Sweden a další. Na všech zahraničních univerzitách zahrnutých v této analýze, je implementována politika open science či open access. Na českých vysokých školách se také začínají přijímat institucionální politiky; v roce 2022 své open science strategie přijala např. Masarykova univerzita, Vysoké učení technické v Brně a Mendelova univerzita.

Na základě sdílených poznatků dobré praxe s oslovenými univerzitami Centrum pro podporu open science (CpOS) zakomponovalo rozlišení hybridních a plně open access časopisů do workflow monitoringu OA plateb na UK. Další praxí, kterou CpOS zahrnuje do workflow na UK je prezentace výsledků sběru dat o OA poplatcích v databázi OpenAPC. Na základě sdílení praxe s CRIS systémy jakožto technickým vylepšením pro sběr dat, CpOS zvažuje využití OBD.

Znatelným rozdílem mezi přístupem k open access zahraničních a českých univerzit je fakt, že v zahraničí je častější podpora jiných forem open access. Například na UGENT neprobíhá monitoring výdajů za publikační poplatky open access, ale univerzita podporuje různé open access iniciativy a na KUL podporují tzv. Fair OA. Dalším rozdílem mezi zahraničím a ČR je personální zajištění agendy open science. Na zahraničních univerzitách se touto agendou většinou zabývá více zaměstnanců, a to i napříč odděleními či fakultami. Příkladem je Univerzita v Leidenu, kde se na implementaci open science praktik podílí děkan fakulty sociálních a behaviorálních věd.

Rozdílné je i postavení univerzit k zavedení institucionálního fondu na publikační poplatky open access. Ale v tomto ohledu nelze říci, že by se jednalo o rozdíl mezi státy, ale mezi jednotlivými univerzitami. Na druhou stranu, na všech oslovených univerzitách, kde takový fond funguje, jsou jasně nastavena kritéria pro uhrazení poplatků (např. maximálně výše uhrazení poplatku či posouzení kvality časopisu podle zařazení do kvartilu).

Bibliografie

GUY, Marieke a HOLL, András. 2015. *Briefing paper: Article processing charges*. 2015.

Seznam pojmů

Autoarchivace	Uložení dané verze článku autorem do otevřeného repozitáře po jeho publikování v otevřeném nebo tradičním časopise
CRIS	Zkratka systému pro evidenci publikační činnosti
Diamantová cesta OA	Podtyp zlaté cesty OA, kdy je kompletní obsah časopisu otevřeně dostupný a náklady spojené s vydáváním nese vydavatel (např. univerzitní vydavatelství, vědecká komunita)
DOI	DOI je jedním z často používaných perzistentních identifikátorů používaných pro digitální objekty
Gratis OA	Typ open access, který zajišťuje přístup k publikaci, ale jen pro čtení; opakem je libre OA
Hybridní časopis	Časopis, který je standardně dostupný předplatitelům, pouze vybrané články, kde si autor zaplatí publikační poplatek, jsou dostupné otevřeně
Libre OA	Dílo zpřístupněné v režimu libre OA je okamžitě, trvale, bezplatně a svobodně přístupné, tj. jsou odstraněny právní překážky jeho šíření (zejm. prostřednictvím svobodných licencí)
Open Access (OA)	Publikační model, který se snaží docílit okamžitého, bezplatného, trvalého a svobodného online přístupu k výsledkům veřejně financované vědy a výzkumu
ORCID	Perzistentní identifikátor vědce
Predátorský časopis	Predátorský časopis/vydavatel zneužívá business model placených open access časopisů a profituje na publikačních poplatcích, aniž by dodržel zavedené standardy vědecké publikační činnosti
Repozitář	Digitální online úložiště pro ukládání a sdílení výsledků tvůrčí činnosti (např. publikací)
Zelená cesta OA	Zelená cesta otevřeného přístupu kombinuje publikování ve vědeckých časopisech (uzavřených i otevřených) a uložení (autoarchivaci) článku v otevřeném repozitáři
Zlatá cesta OA	Zlatá cesta otevřeného přístupu je cestou publikování v otevřených recenzovaných časopisech. Přístup k plným textům nezajišťuje sám autor, ale vydavatel, a to za publikační poplatek (APC)

Seznam zkratk

APC	- Article processing charge
BPC	- Book processing charge
CpOS	- Centrum pro podporu open science
CRIS	- Current Research Information System
DOAJ	- Directory of Open Access Journals
DOI	- Digital Object Identifier
EIS	- Ekonomický informační systém
OA	- Open access
OBD	- Osobní bibliografická databáze
OP VVV	- Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OR	- Opatření rektora
ORCID	- Open Researcher and Contributor ID
RKV II	- Strategický rozvoj kapacit vědy a výzkumu a posílení mezinárodní konkurenceschopnosti Univerzity Karlovy / Rozvoj kapacit VaV UK
RVVI	- Rada pro výzkum, vývoj a inovace
UK	- Univerzita Karlova
ÚK UK	- Ústřední knihovna Univerzity Karlovy
UNL	- Universiteiten van Nederland (Asociace univerzit v Nizozemí)
WoS	- Web of Science

Přílohy

Příloha 1 - otázky polostrukturovaného rozhovoru v českém jazyce

Politika a OA prostředí instituce

1. Máte institucionální open access/science politiku?

- Ano, OA je pro autory povinný (je-li veřejně dostupná, uveďte odkaz)
- Ano, OA je pro autory doporučený (je-li veřejně dostupná, uveďte odkaz)
- Ne
- Chystáme se vydat (uveďte detaily)

2. Podporujete aktivně zlatou cestu open access (publikování v OA časopisech)? (pokud ano, uveďte detaily)

3. Provozujete nebo provozovali jste v minulosti fond na podporu gold open access publikování? (pokud ano, uveďte detaily)

Monitoring open access plateb (obecné informace a workflow agendy)

4. Provádíte systematický monitoring OA plateb?

- Ano

- b. Ne
  - c. Plánujeme
- 5. Má systematický monitoring OA plateb podporu u vedení instituce?**
- a. Ano
  - b. Ne
  - c. Nevím
- 6. Je systematický monitoring OA plateb podchycen v některém z interních předpisů/politice? (pokud ano, uveďte detaily)**
- 7. Existují interní specifické metodické či pomocné materiály pro systematický monitoring OA plateb?**
- a. Pokud ano, o co jste se při tvorbě opírali? (kupř. Šablona poskytnuta RVVI)
  - b. Pokud ano, bylo by možné tyto materiály s námi sdílet?
- 8. Od kdy provádíte systematický monitoring OA plateb?**
- 9. Zapojili jste se do národního sběru informací o APC pro RVVI za rok 2016-18?**
- a. Ano
  - b. Ne
  - c. Nevím
- 10. Zapojili jste se do národního sběru informací o APC pro RVVI za rok 2019?**
- a. Ano
  - b. Ne
  - c. Nevím
- 11. V případě, že by dále nepokračoval národní sběr informací o APC pro RVVI, plánujete nadále systematicky monitorovat OA platby?**
- a. Ano
  - b. Ne (uveďte proč)
  - c. Nevím
- 12. Kdo je zodpovědný za agendu monitoringu open access plateb (organizátor sběru)? (uveďte časovou a personální – FTE – náročnost agendy pro hlavního organizátora)**
- 13. Kdo se podílí na identifikaci, kompletaci a/nebo čištění dat a případném vykazování monitoringu OA plateb? (uveďte pozice lidí, počet osob a jde-li to, tak i odhad časové náročnosti jejich zapojení)**
- 14. Jaké platby jsou předmětem monitoringu z hlediska typu publikace?**
- a. APC
  - b. BPC – knihy
  - c. BPC – kapitoly
  - d. Jiné – uveďte
- 15. Zahrnujete do monitoringu OA plateb i poplatky za články v gratis open access časopisech? (tzn. články v časopisech, které se identifikují jako otevřené, ale nepublikují obsah pod svobodnou licencí – nejsou libre open access)**
- a. Ano, platby za okamžitě dostupné články bez licence monitorujeme
  - b. Ano, existenci licence při monitoringu nezkoumáme
  - c. Ne, platby za články bez licence jsou z monitoringu vyloučeny

16. Jaké platby jsou předmětem monitoringu z hlediska způsobu financování?

- e. Centrální platby – např. z fondu na podporu gold OA / centrální rozpočet na publikační činnost apod.
- f. Distribuované institucionální platby – např. proplacení faktury z prostředků grantu/projektu, fakulty či katedry
- g. Refundované individuální platby – zpětně proplacené platby, které realizovali autoři svoji osobní platební kartou
  - i. Popište postup
- h. Jiné – uveďte

17. Kde jsou vhodná data pro monitoring primárně identifikována? (tzn. kde monitoring začíná – zda položky pro monitoring identifikujete nejprve přes údaje v ekonomickém systému nebo přes bibliografická data o OA publikacích v CRIS nebo jinak)

- a. Ekonomický systém (ES)
  - i. Máme jeden centrální systém (= institucionální ekonomická data jsou spravována na jednom místě, odkud jsou také přístupná)
  - ii. Máme více dílčích systémů, ale i centrální agregátor (= institucionální ekonomická data jsou spravována distribuovaně, ale lze k nim v agregované podobě přistupovat z jednoho centrálního místa)
  - iii. Máme více dílčích systémů bez centrálního agregátoru (= institucionální ekonomická data jsou spravována distribuovaně a nelze k nim v agregované podobě přistupovat z jednoho centrálního místa – pro získání dat je nutné pracovat s dílčími systémy zvlášť)
  - iv. Jiné – uveďte
- b. Systém pro evidenci publikační činnosti (CRIS)
  - i. Máme jeden centrální systém (= institucionální bibliografická data jsou spravována na jednom místě, odkud jsou také přístupná)
  - ii. Máme více dílčích systémů, ale i centrální agregátor (= institucionální bibliografická data jsou spravována distribuovaně, ale lze k nim v agregované podobě přistupovat z jednoho centrálního místa)
  - iii. Máme více dílčích systémů bez centrálního agregátoru (= institucionální bibliografická data jsou spravována distribuovaně a nelze k nim v agregované podobě přistupovat z jednoho centrálního místa – pro získání dat je nutné pracovat s dílčími systémy zvlášť)
  - iv. Jiné – uveďte
- c. Jiné – uveďte

18. Na základě čeho (jakým způsobem) jsou identifikovány platby vhodné pro monitoring?

- a. ES – Podle jednotného popisu OA plateb (pole: předmět/popis v ekonomickém systému)
- b. ES – Podle zaúčtování (existuje jednotný analytický účet/položka v účetní osnově v ekonomickém systému)
- c. ES – Podle názvu instituce, která o platbu žádala (pole: dodavatel v ekonomickém systému)

- d. ES/CRIS – Podle nahlášených údajů (dohledání konkrétní platby např. na základě sdělené informace od autora, že bylo hrazeno za APC)
  - e. Jiné – uveďte
- 19. Jsou data sbírána souhrnně (hromadně) až za určité uplynulé období nebo monitoring OA plateb probíhá kontinuálně?**
- a. Pokud kontinuálně, v jaké periodicitě jsou data finalizována? (např. 1 x za čtvrt roku, 1x za rok, ...)
- 20. V jakém formátu a nástroji jsou data pro monitoring OA plateb sbírána?**
- 21. Využíváte externí nástroje a služby pro zpřesňování či ověřování dat pro monitoring OA plateb?** (např. DOAJ, CrossRef, Web of Science, Sherpa/Romeo)
- a. Pokud ano – jaké a jak/kdy jsou využívány?
- 22. Jak identifikujete u plateb typu APC typ časopisu (hybridní versus plně otevřený)?**
- 23. Jak pracujete při monitoringu OA plateb s platbami za články v predátorských časopisech/vydavatelstvích?**
- 24. Kde jsou výsledná data z monitoringu OA plateb uložena?** (zda ve specifickém systému, nebo v systému který plní primárně jiný účel, jako soubor na počítači pověřeného pracovníka, ...?)
- 25. Jsou o údaje z monitoringu OA plateb zpětně obohacené záznamy v ekonomickém systému?**
- a. Pokud ano, kdy a jak obohacení probíhá?
- 26. Jsou o údaje z monitoringu OA plateb zpětně obohacené záznamy v systému pro evidenci publikační činnosti (CRIS)?**
- a. Pokud ano, kdy a jak obohacení probíhá?
- 27. K čemu data získaná z monitoringu OA plateb využíváte?**
- a. Pro vykazání RVVI/CzechELib (splnění výzvy)
  - b. Pro interní analýzu a reporting vedení instituce
  - c. Pro vlastní vyjednávání s vydavateli o slevách na předplatná/OA poplatky
  - d. K podpoře prevence predátorského publikování
  - e. K cílení propagace stávajících slev na OA poplatky
  - f. Jiné – uveďte
- 28. Vykazujete získaná data do mezinárodní databáze OpenAPC?**
- 29. Plánujete tuto agendu nadále rozvíjet? Jak? Proč? Jaký smysl / potenciál v této agendě vidíte?**

Příloha 2 - otázky polostrukturovaného rozhovoru v anglickém jazyce

Institutional policy and OA implementation

- 1. Does your university have an open science / open access policy?**
  - a. Yes, OA is mandatory (if publicly available, provide a link)
  - b. Yes, OA is recommended (if publicly available, provide a link)
  - c. No
  - d. In preparation (provide details)
- 2. Do you actively support gold open access (publishing in OA journals)?**
  - a. Yes (provide details)

- b. No
- 3. Does your university have (or used to have) an open access fund?**
  - a. Yes (provide details)
  - b. No

OA payments monitoring (general information and monitoring workflow)

- 4. Do you systematically monitor payments for OA publication fees at your university (OA payments monitoring)?**
  - a. Yes
  - b. No
  - c. We are planning to
- 5. Is the OA payments monitoring supported by the university management?**
  - a. Yes
  - b. No
  - c. I don't know
- 6. Is the OA payments monitoring enshrined in national legislation/policy?**
  - a. YES: which? Since when?
  - b. NO: What was then the impulse to start with OA payments monitoring on your own?
- 7. Is the OA payments monitoring enshrined in institutional legislation/policy?**
  - a. Yes (provide details)
  - b. No
- 8. Are there any internal instructions, methodical materials related to the OA payments monitoring?**
  - a. If yes, who prepared them?
  - b. Did you have any inspiration?
  - c. If yes, could you provide them?
- 9. Since when have you been monitoring OA payments at your university?**
- 10. Who is responsible for the OA payments monitoring at your university?**
(state the time and personnel - FTE - complexity of the agenda for the main organizer)
- 11. Who is involved in the identification, completion and / or editing of data and prospective reporting of monitoring of OA payments?** (state the position, the number of people and, if possible, an estimate of the time required for their involvement)
- 12. What kind of payments do you monitor (type of publication)?**
  - a. Article processing charges (APC)
  - b. Book processing charges (BPC) – books
  - c. Book processing charges (BPC) – chapters
  - d. Other - specify
- 13. Do you consider OA fees those payments that are made to journals that provide only gratis open access, but not libre open access (payments for free articles without a public license, such as Creative Commons)?**
  - a. Yes, we monitor payments for publications without public license that are immediately available
  - b. Yes, we do not check whether there is a public license with the publication
  - c. No, payments for publications without a public license are excluded from the monitoring
- 14. What kind of payments do you monitor (source of finances)?**
  - a. Central payments – for example from the OA fund /central budget for publication etc.
  - b. Institutional payments – for example invoices paid by projects, grants, faculties and other departments

- c. Refunded individual payments – refunds of payments that were made by authors by their private cards.
  - i. Describe the process of obtaining relevant information
- d. Other - specify

15. Where are relevant data for OA payments monitoring identified? (i.e., where does the monitoring start – whether the data is first identified in the economic system or through bibliographical data in the CRIS system etc.)

- a. Economic system
  - i. We have one central economic system (= institutional economic data are administered and accessible in one system)
  - ii. We have more than one system with a central aggregator (= institutional economic data are administered distributively, but it is possible to access aggregated data in one system)
  - iii. We have more than one system without a central aggregator (= institutional economic data are administered distributively, and it is not possible to access aggregated data in one system – it is necessary to work with individual systems)
  - iv. Other – specify
- b. Current research information system (CRIS)
  - i. We have one central CRIS system (= institutional bibliographical data are administered and accessible in one system)
  - ii. We have more than one system with a central aggregator (= institutional bibliographic data are administered distributively, but it is possible to access aggregated data in one system)
  - iii. We have more than one system without a central aggregator (= bibliographical data are administered distributively, and it is not possible to access aggregated data in one system – it is necessary to work with individual systems)
  - iv. Other – specify
- c. Other - specify

16. How are the relevant data for the OA payments monitoring identified?

- a. Economic system – by unified payment description (“note” or “description” etc. in the system)
- b. Economic system – by accounting codes (there is a specific accounting code dedicated to OA publishing)
- c. Economic system – by the name of the contractor/provider (i.e., publisher)
- d. Economic system / CRIS – by provided data (identifying a specific payment by information provided by the author, that the OA payments was paid)
- e. Other - specify

17. Do you collect data for the OA payments monitoring continually during the year, or do you export summarized data for a certain period?

- a. If continually, in what frequency do you finalize the data? (e.g., once in 4 months etc.)

18. How, in what format and in what system/tool do you collect the data?

19. Do you use any external tools or services for completion and verification of payment / publication data (e.g. DOAJ, CrossRef, Sherpa/Romeo, ...)?

- a. If yes – how and when do you use them?

20. How do you identify the type of an OA journal for APC payments? (whether it is a hybrid journal or fully open access journal)

21. How do you handle payments to predatory publishers? Do you include them in the OA payments monitoring?

- 22. Where are the resulting data from the monitoring of OA payments stored?**
(whether in a specific system, or in a system which serves primarily another purpose, such as a file on an authorized employee's computer,...?)
- 23. Are the data from the monitoring of OA payments retroactively used to enrich the economic system?**
- a. If yes, provide details
- 24. Are the data from the monitoring of OA payments retroactively used to enrich the CRIS system?**
- a. If yes, provide details
- 25. What do you use the collected data for?**
- a. Internal analysis and a report for the university management
- b. Separate negotiations with the publishers about discounts for OA payments and subscriptions
- c. Support of preventive measures for predatory publishing
- d. Better targeting of promotion of existing discounts on OA publication fees
- e. Other - specify
- 26. Do you report the resulting data to OpenAPC?**
- 27. Do you plan to further develop this agenda? How? Why? What sense / potential do you see in this agenda?**

